

8 Απρ. 1999

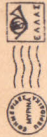
1999

ΛΗΜΝΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ

Αρ.Φ. 95, 8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 99, Έτος 3ο — 81400 ΜΥΡΙΝΑ, τηλ. 22227, 22105 — Τιμή 100 δρ.

Ειδικό αφιέρωμα
επειδή κάθε μέρα
δεν είναι Πάσχα!

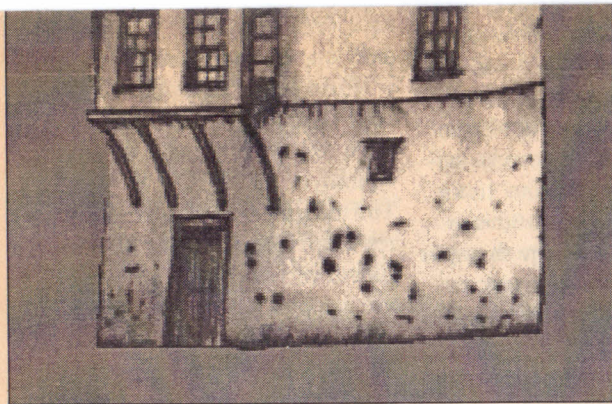

Μαρίας Λαμπαδαρίδου- Πόθου
Ο ΚΗΠΟΣ ΜΑΣ
ΗΤΑΝ ΓΕΜΑΤΟΣ
ΠΑΣΧΑΛΙΕΣ

σό, γι' αυτό ο ήχος ήταν μελωδικός, εξαιρετικός. Αυτή την ίδια καμπάνα, θυμούμαι, όταν έγινε κατοχή και ήρθαν οι Γερμανοί στη Λήμνο, την πήραν οι καταραμένοι και την έβαλαν πάνω σ' ένα βράχο, χαμηλά στο κάστρο, ακριβώς πάνω από την πόλη, να χτυπούνε το συναγερμό. Λοιπόν, η καμπάνα χτυπούσε στις έντεκα. Κι εμείς, έτοιμοι από τις εννιά, περιμέναμε, ακούγοντας ιστορίες. Ο πατέρας μας διηγόταν κάθε χρόνο τις ίδιες ιστορίες, για τα μοναστήρια της Μικρασίας, όπου παιδόπουλο ξαγρυπνούσε με τον ιεροψάλτη πατέρα του, τον παππού μου, που τον θυμούμαι ακόμα, έναν άντρακλα ως εκεί πάνω με τις στριφτές μουστάκες του και την βροντερή φωνή του. Τις ίδιες ιστορίες. Και κάθε χρόνο τις βρίσκαμε και πιο συναρπαστικές

Το σπίτι της Μαρίας Λαμπαδαρίδου στα «στενά» της Μύρινας, όπως το έχει ζωγραφίσει ο μεγάλος Λημνιός ζωγράφος Ράλλης Κοψίδης που ήταν γείτονας της συγγραφέως.

Το τραπέζι με το άσπρο λινό τραπεζομάντηλο, τα πασχαλινά κουλούρια και το ροδοψημένο τσουρέκι της Λαμπρής και τα κόκκινα αυγά. Ακόμα θυμούμαι εκείνο το κεντημένο τραπεζομάντηλο το πεντακάθαρο, που η μάνα το 'στρωνε τις γιορτές, και μοσχοβολούσε την ψυχή της. Μου φαινόταν πως κουβαλούσε απάνω του όλα τα όνειρα της νιότης της, όταν το κεντούσε, κόρη ακόμα, κάθε βελονιά και μια ευχή να είναι καλορίζικο.

Έφερνε απάνω του τις ατελείωτες χειμωνιάτικες νύχτες με το φως της λάμπας να τρεμουλιάζει, διαγράφοντας έναν αχνό κύκλο γύρω από το πρόσωπο της. Το κεντούσε τις νύχτες, μου έλεγε, πολλές φορές, στο φως του φεγγαρόφωτου, σαν ήταν πανσέληνος. Κι εγώ το κοιτάζα και μου φαινόταν μαγικό. Και έτσι στρωμένο στο πασχαλινό τραπέζι, μ' έκανε να ονειρεύομαι.

Ο κήπος μας ήταν γεμάτος πασχαλιές, θυμούμαι. Και πάντα το Πάσχα ήταν ολάνθιστες. Μοσχοβολούσε ο τόπος Λαμπρή. Είχαμε και μια μεγάλη άσπρη τριανταφυλλιά, αναρριχητική, που έφτανε ως ψηλά στο παράθυρο μου. Εκείνα τα τριαντάφυλλα, κάθε χρόνο τα πηγαίναμε στην εκκλησία να στολίσουν τον Επιτάφιο μαζί με μια αγκαλιά πασχαλιές. Εμείς, παιδιά, ψέλγαμε τα Εγκώμια. Ένα μήνα πριν μας προετοιμάζαν. Πηγαίναμε κάθε απόγευμα στον γυναικωνίτη της Αγίας Τριάδας και οι φωνές μας α-

ΠΑΣΧΑΛΙΕΣ

κούγονταν ως έξω στο δρόμο. Ακόμα θυμούμαι εκείνη την πρώτη συγκίνηση που μου έδινε η ποίηση των Εγκωμίων.

Ω, γλυκό μου έαρ, γλυκυτότόν μου τέκνον, έλεγα, και τα μάτια μου γέμιζαν δάκρυα. Επίσης, πολλές φορές έλεγα και το "Ασπλε...". Αυτό ήταν μια άλλη εμπειρία συγκίνησης. Χρόνια ο πατέρας ιεροψάλτης στην Αγία Τριάδα και είχα ζυμωθεί με τα εκκλησιαστικά. Από τότε ζούσα στην ψυχή μου την μεγάλη ποίηση των ψαλμών.

Τη Μεγάλη Εβδομάδα στο σπίτι μας τη ζούσαμε με αληθινή κατάνυξη. Νηστεύαμε με ευλάβεια και τη Μεγάλη Παρασκευή πίναμε μόνο νερό. Ο πατέρας έλεγε: Τη Μεγάλη Παρασκευή πίνουμε μόνο νερό, γιατί πενθούμε. Κι αυτό μου έμεινε σ' όλη μου τη ζωή. Μέχρι σήμερα, τη Μεγάλη Παρασκευή πίνω μόνο νερό. Γιατί πενθώ. Και βέβαια, σήμερα έχω πολλούς λόγους να πενθώ, αφού όλα τα αγαπημένα μου πρόσωπα έφυγαν Πάσχα. Όμως, τότε, παιδί, πενθούσα για τον Χριστό που τον είχαν σταυρώσει. Και πάντα ψιχάλιζε εκείνη τη μέρα, θυμούμαι, πάντα ο ουρανός ήταν μουντός, πένθιμος. Τότε ακόμα, η Κτίση όλη συμμετείχε στο γεγονός της Σταύρωσης. Γιατί ο Άνθρωπος συμμετείχε. Σήμερα που ο άνθρωπος περιμένει Πάσχα μόνο για να ετοιμάσει τη μαγειρίτσα και να ψήσει τον οβελία, όλα άλλαξαν, ακόμα και η Κτίση αποστράφηκε. Κι όταν καμιά φορά ψιχάλιζει τη Μεγάλη Παρασκευή ή ο ουρανός είναι μουντός, χαίρομαι. Είναι σαν να βρίσκω κάτι ζωντανό μέσα βαθιά στην ψυχή των ανθρώπων. Κάτι ζωντανό μέσα βαθιά στο πνεύμα που αγιάζει τις ημέρες.

Η νύχτα της Λαμπρής αποτελούσε μια ανεπαλήπτη ευφροσύνη. Στις έντεκα χτυπούσε η καμπάνα. Μια καμπάνα πελώρια, που, έλεγαν, την είχε δωρίσει ο Κουντουριώτης στη Λήμνο και ήταν φερμένη από τους τόπους του ιερούς τους τουρκοπατημένους. Είχε στο μέταλλο της, έλεγαν, και λίγο χρυ-

εροψαλιτη πατέρα του, τον παππού μου, που τον θυμούμαι ακόμα, έναν άντρακλα ως εκεί πάνω με τις στριφτές μουστάκες του και την βροντερή φωνή του. Τις ίδιες ιστορίες. Και κάθε χρόνο τις βρίσκαμε και πιο συναρπαστικές.

Η καμπάνα μας έβρισκε στο προαύλιο του ναού. Ο πατέρας τη νύχτα εκείνη έβαζε όλα τα δυνατά του να ψάλλει δοξαστικά, να δώσει με τη φωνή του το μήνυμα της Ανάστασης. Σήμερα λεω πως εκείνη η θερμή φωνή ερχόταν κατευθείαν από την καρδιά της Μικρασίας, από όπου έφυγε παιδόπουλο, αφήνοντας για πάντα στα χώματά της τη δική του καρδιά.

Μετά το "Χριστός Ανέστη", που το έψελναν στο προαύλιο, πάνω σε μια ειδική εξέδρα, φτιαγμένη για τη νύχτα εκείνη, μπορούσαμε να φάμε και κανένα κουλούρι, που το φέρναμε τυλιγμένο σε χαρτί, μια και η μοσκοβολιά μας είχε παιδέψει τόσες μέρες νηστείας. Τρώγαμε το κουλούρι, να στυλωθούμε κιόλας μια στάλα, γιατί εμείς δεν φεύγαμε ποτέ ευθύς. Ο πατέρας έλεγε: Τα ωραία γράμματα είναι στο τέλος, πρέπει να μείνετε να τα ακούσετε, μόνον τότε θα καταλάβετε το νόημα του Πάσχα. Τα μάτια μου σφάλιζαν, θυμούμαι, έγερνα πάνω στο στασίδι, δίπλα στη μάνα, που ήξερε απ' έξω όλους τους ψαλμούς, μάλαζα με τα δάχτυλα το αναμμένο κερί που κρατούσα, όμως εκεί, περίμενα τον ωραίο ψαλμό που θα μου έδινε το νόημα του Πάσχα. "Ει τις από της πρώτης ώρας ειργάσατο, δεχέσθω σήμερον το δίκαιον όφλημα. Ει τις μετά την τρίτην ήλθεν, ευχαρίστως εορτασάτω. Ει τις μετά την έκτην έφθασεν, μηδέν αμφιβαλλέτω... Αναπαύει τον της ενδεκάτης, ως τον ειργόσαμενον από της πρώτης. Και τον ύστερον ελεεί, και τον πρώτον θεραπεύει". Ευχή που σε πολλές σκέψεις με είχε βάλει αργότερα, όταν έπρεπε να δουλέψω σκληρά αλλά και να μετρηθώ ίσα μ' εκείνον που δεν δούλεψε. Όμως αυτό ήταν το πνεύμα του Πάσχα: Η χωρίς όρους αγάπη.

Ας είναι τούτη η μικρή γραφή μνήμη στη μάνα και στον πατέρα. Για το λινό κεντημένο τραπεζομάντηλο με το πασχαλινό τσουρέκι και για τις ιστορίες των μοναστηριών της Μικρασίας.